

Spridning av invasiva arter stoppar vi bäst tillsammans

Invasiva främmande arter är ett växande problem som hotar mångfalden i både naturen och våra trädgårdar, i sjöar och i vattendrag. De främmande arterna som har tagit sig hit med hjälp av människan sprider sig, tränger undan våra inhemska arter och ändrar ekosystem.

Under de senaste åren har Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten trappat upp arbetet med att förhindra spridningen av invasiva främmande arter, men för att lyckas behöver vi hjälp och stöd från handeln, branschorganisationer och även från allmänheten. Vi vill gärna jobba tillsammans med er för att förebygga och hindra spridning av invasiva främmande arter.

VAD KAN DIN ORGANISATION GÖRA?

Ni företag och organisationer verksamma med trädgårdsväxter kan göra en viktig insats genom att informera och ge råd till era kunder och medlemmar om EU-listade arter, uppmana era kunder att inte plantera invasiva främmande växter, och informera om hur man förhindrar spridning och hanterar trädgårdsavfallet på ett säkert sätt.

1. Håll dig uppdaterad om vilka arter som är EU-listade. Läs mer [här](#).
2. Sälj inte dessa arter och rekommendera alternativa arter istället.
3. Upplys era kunder om att det är inte tillåtet att plantera invasiva främmande växter eller att sprida dem.
4. Sprid information till kunder, samarbetspartners och branschkollegor om reglerna, vad de kan göra för att hindra spridning och var de kan hitta mer information.
5. Tipsa era kunder om att rapportera in om de upptäcker en EU-listad art i naturen. Hur man gör ser du [här](#).

Har du frågor om landlevande arter? Maila till: invasivaframmandearter@naturvardsverket.se

Har du frågor om vattenlevande arter? Maila till: frammandearter@havochvatten.se

VAD GÖR VI FRÅN MYNDIGHETSHÅLL?

- Vi tar fram vägledningar till berörda näringar och allmänheten, underlättar inrapportering och övervakar arternas utbredning.
- Vi tar fram program för hur redan spridda EU-listade arter ska hanteras, för jättebalsamin och jätteloka till att börja med. Hanteringsprogrammen kommer innehålla olika åtgärder för att begränsa spridningen av invasiva främmande arter, i vissa fall kan inneslutning eller andra begränsningsåtgärder vara mer relevanta eller realistiska än utrotning.
- Med hjälp av Artdatabanken har vi tagit fram en svensk riskklassning av invasiva främmande arter utifrån deras påverkan på biologisk mångfald i Sverige. Detta kunskapsunderlag visar vilka arter vi bör vara extra uppmärksamma på i prioriteringen av framtida åtgärder.
- En svensk förteckning över invasiva främmande arter kommer att arbetas fram.
- Vi informerar handeln, allmänheten och berörda organisationer och tar fram informationsmaterial till allmänheten som kan laddas ner, beställas och användas av andra.

Hjälp oss att behålla den fantastiska mångfalden i vår natur!

FRÅGOR OM VILKA REGLER SOM GÄLLER

Vi vet att det finns mycket funderingar i trädgårdsverige kring vad som gäller ifråga om regleringen kring invasiva främmande arter, den som finns och den som kommer.

Det är mycket som inte är klart ifråga vad som kommer att gälla, men här är en sammanfattning av vad vi vet idag.

I och med EU-förordningen som kom 2015 fick vi regleringar kring EU-listade arter, som vi i Sverige måste följa. Den 1/8 2018 får vi dessutom nya bestämmelser i miljöbalken som reglerar området. Senare kommer också en svensk förordning som bland annat reglerar vilka som har ansvaret för att arbeta med invasiva främmande arter. Förordningen arbetas fram just nu och förväntas bli klar i höst.

DET HÄR GÄLLER NU

Enligt EU-förordningen är det förbjudet att till exempel importera, sälja, köpa, byta och odla de invasiva främmande arter som är på EU:s förteckning, både privat och kommersiellt. De får inte heller släppas ut eller lämnas i naturen.

- Privatpersoner som vet att de har en listad art i trädgården bör hindra dess spridning till naturen och vara riktigt noga med hanteringen av avfall.
- Övergångsreglerna för handeln upphör för de arter som fördes upp på EU-förteckningen 2/8 2017 och det blir förbjudet att sälja eller överlåta dem 2/8 2018.
- För vissa EU-listade arter som redan är etablerade i Sverige kan undantag från förordningens krav bli möjliga. Undantaget regleras då i ett hanteringsprogram för en sådan art. Hanteringsprogram håller på att tas fram för jätteloka och jättebalsamin.

VAD INNEBÄR DE NYA REGLERNA I MILJÖBALKEN?

Det som redan är förbjudet enligt EU-förordningen blir nu straffbart. Tillsynsmyndigheter är dock inte utsedda än och det är inte klart hur tillsynen kommer att bedrivas, detta kommer klargöras när förordningen kommer.

Ansvarig myndighet får rätt att utföra utrotningsåtgärder på privat mark, men en avvägning ska dock alltid ske mellan det enskilda och allmänna intresset

och myndigheten ska i möjligaste mån vidta åtgärderna i samråd med fastighetsägaren. Hur detta i praktiken kommer ske vet vi i dagsläget inte eftersom ansvarsfördelningen inte är klarlagd och tillsynsmyndighet inte är utpekad.

VAD VET VI OM DEN KOMMANDE SVENSKA FÖRORDNINGEN?

Den svenska förordningen som förväntas komma i höst ska bland annat klargöra vilken/vilka aktörer inom myndighetssfären som blir ansvariga för utrotnings- och hanteringsåtgärder.

Ansvarig tillsynsmyndighet kommer också att utses i samband med att den nya förordningen kommer.

Här hittar du mer information

- [EU-förteckningen över listade arter](#)
- [Samlad information och vägledning om arterna, hantering och reglerna](#)
- [Ladda ner eller beställ informationsmaterial](#)

Prenumerera på vår lägesrapport!

Vill du ha uppdateringar om nyheter, lagändringar, vägledning och annat i det svenska arbetet med invasiva främmande arter? Mejla:

ellinor.lindblad@naturvardsverket.se